

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lovforslaget skal gennemføre Direktiv om tilbagelevering af kulturgoder, som ulovligt er blevet fjernet fra en medlemsstats område (Rådets direktiv 93/7/EØF af 15. marts 1993), jf. bilag til lovtæst.

Lovforslaget skal endvidere skabe hjemmel for bødestraf for overtrædelse af Forordning om udførsel af kulturgoder, (Rådets forordning (EØF) nr. 3911/92 af 9. december 1992). *Bilag 1.*

Forordningen er trådt i kraft den 1. april 1993. I forbindelse med etableringen af det indre marked fra 1. januar 1993 har Rådet vedtaget to regelsæt vedrørende beskyttelse af kulturgoder:

1. Direktiv om tilbagelevering af kulturgoder, som ulovligt er blevet fjernet fra en medlemsstats område

Direktivet etablerer grundlag for et administrativt og juridisk samarbejde mellem medlemsstaterne i tilfælde, hvor eksport af bestemte kategorier af kulturgoder er sket i strid med en medlemsstats lovgivning.

Direktivet skal inkorporeres i dansk ret ved lovgivning inden 9 måneder fra direktivets vedtagelse. Direktivet blev vedtaget af Rådet på møde den 15. marts 1993.

2. Forordning om udførsel af kulturgoder

Forordningen etablerer et system med udførselstilladelse for eksport til lande uden for Fællesskabets toldområde af bestemte kategorier af kulturgoder.

De kulturgoder, der er omfattet af de to regelsæt, fremgår af et bilag der er identisk for begge regelsæt.

Det bemærkes, at direktivets anvendelsesområde er udvidet i begrænset omfang i selve direktivteksten ved inddragelse af genstande fra offentlige samlinger m.v. uanset genstandenes værdi.

Kategorierne, der anvendes i bilaget, er baseret på systematikken i den såkaldte toldnomenklatur.

Der henvises i øvrigt til oversigten i *Bilag 2.*

For såvidt angår begge regelsæt vurderer Rådet, efter at reglerne har været anvendt i 3 år, om de fungerer effektivt, og foretager de fornødne tilpasninger efter forslag af Kommissionen.

Baggrund for lovforslaget

Inden for EU findes en række, ret forskellige, nationale ordninger, som har til formål at hindre udførsel af kulturgoder, som anses for at være af væsentlig betydning for det pågældende lands kulturarv.

For Danmarks vedkommende findes beskyttelsesordningen i lov nr. 332 af 4. juni 1986 om sikring af kulturværdier i Danmark. Lovgivningen i Danmark blev gennemført på et tidspunkt, hvor der allerede fandtes beskyttelsesordninger i andre nordiske lande. Det blev i sammenhæng med udarbejdelsen af den danske beskyttelsesordning konstateret, at det ikke var muligt at etablere en fællesnordisk ordning på området, idet der måtte tages hensyn til de særlige forhold i de enkelte lande.

Efter etableringen af det indre marked fra 1993 udvikles kontrol af varer og personer ved EU's indre grænser, og dette indebærer bl.a., at toldformularer m.v. bortfalder.

Bortfaldet af grænsekontrollen mellem EU-landene og den deraf følgende øgede risiko for udførsel af kulturgoder i strid med de enkelte landes beskyttelsesordninger, har ført til overvejelser om, hvordan EU-landene kan yde hinanden bistand for at afbøde de skadevirkninger, som den nye situation kan medføre.

I februar 1992 fremlagde Kommissionen for Rådet og Europa-Parlamentet forslag til to retsakter: Et forslag til forordning om udførsel af kulturgoder til tredjelande og et forslag til direktiv om tilbagelevering af kulturgoder, som ulovligt er blevet fjernet fra en medlemsstats område. De to forslag har været behandlet i sammenhæng.

Forordningen blev vedtaget af Rådet med kvalificeret flertal (Grækenland stemte imod og Tyskland afholdt sig fra at stemme) på møde den 9. december 1992.